

CAPTAIN VASSILIS & CARMEN
KONSTANTAKOPOULOS
FOUNDATION

ΙΔΡΥΜΑ
ΚΑΠΕΤΑΝ ΒΑΣΙΛΗ & ΚΑΡΜΕΝ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΑΚΟΠΟΥΛΟΥ

Απολογισμός δράσεων 2017

Ίδρυμα “Καπετάν Βασίλη και Κάρμεν Κωνσταντακόπουλου”

Δράσεις που ολοκληρώθηκαν εντός του 2017

Εισαγωγή

Το 2017 ήταν η πρώτη χρονιά που το Ίδρυμα υλοποίησε ένα ολοκληρωμένο προγραμματισμό σε όλους τους άξονες του (κοινωνία, αγροτική ανάπτυξη, πολιτισμός, περιβάλλον). Παρακάτω ακολουθεί συνολικός απολογισμός ανά τομέα δραστηριοποίησης:

A. Κοινωνική Υποστήριξη και Ανάπτυξη

Οι δράσεις προέκυψαν από τις κατευθύνσεις και αποφάσεις του ΔΣ κατά τη σύνταξη του προϋπολογισμού 2017, καθώς και από προτάσεις που προέκυψαν κατά την πορεία του έτους από μέλη του ΔΣ.

1. Κέντρο Ημερήσιας Φροντίδας παιδιών Καλαμάτας

Περιγραφή:

Το 2017 ξεκίνησε για την παροχή φροντίδας σε οικογένειες οι οποίες βιώνουν την ανεργία ή ανήκουν στα χαμηλά εισοδηματικά στρώματα. Το πρόγραμμα έχει δύο βασικές παραμέτρους η μια αφορά τα παιδιά και την υποστήριξη τους, ενώ η άλλη την υποστήριξη των γονέων και τη συμβουλευτική σε θέματα οικογενειακής διαχείρισης, επαγγελματικής εκπαίδευσης, αλλά και εξεύρεσης εργασίας. Το πρόγραμμα εφαρμόζεται στο σκέλος της υποστήριξης των παιδιών και σε άλλες τέσσερις πόλεις ενώ όσον αφορά την παροχή συμβουλευτικής εκπαίδευσης και εργασίας είναι καινοτόμο και μοναδικό στην Ελλάδα. Το 2017 συμμετείχαν 100 παιδιά.

Στη συμβουλευτική οικογενειακής υποστήριξης και εκπαίδευσης συμμετείχαν 32 άτομα ενώ στη συμβουλευτική εργασίας συμμετείχαν 7 άτομα. Από τα 32 άτομα, 12 βρήκαν εργασία μέσω του προγράμματος. Παράλληλα μέσα από το πρόγραμμα το 2017 ξεκίνησε η ιδέα της σύστασης συνεργατικής επιχειρηματικότητας η οποία απευθύνθηκε στο ΚΑΕΜ για υποστήριξη.

2. SEESOX (South Eastern Europe Studies at Oxford)

Περιγραφή:

Το Greek Diaspora Project αποτελεί πρόγραμμα σπουδών του τμήματος South European Studies στο St Antony's College, University of Oxford. Το πρόγραμμα αφορά την διερεύνηση αλλά κυρίως τη διασύνδεση της ελληνικής διασποράς αλλά και την ανάπτυξη εργαλείων και πρωτοβουλιών προκειμένου να δικτυωθεί, να υποστηρίξει την εθνική οικονομία και διπλωματία και να αναπτύξει γενικότερα τη σύνδεση μεταξύ Ελλάδας και της Διασποράς. Το ΙΚΒΚΚ έχει αναλάβει την υποστήριξη του για τρία χρόνια.

3. Πρόγραμμα ένταξης προσφύγων «Stepping Stone»

Περιγραφή:

Το πρόγραμμα Stepping Stone έχει σχεδιαστεί από την

Κοινωνική Υποστήριξη και Ανάπτυξη

CAPTAIN VASSILIS & CARMEN
KONSTANTAKOPOULOS
FOUNDATION

ΙΔΡΥΜΑ
ΚΑΠΕΤΑΝ ΒΑΣΙΛΗ & ΚΑΡΜΕΝ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΑΚΟΠΟΥΛΟΥ

ΜΕΤΑδραση και το ΙΚΒΚΚ και υλοποιείται από την ΜΕΤΑδραση με την υποστήριξη του Ιδρύματος. Το Stepping Stone στοχεύει στο να παρέχει την απαραίτητη υποστήριξη για την ενσωμάτωση του πληθυσμού νέων προσφύγων που επιθυμεί να παραμείνει στην Ελλάδα, παρέχοντας βασική εκπαίδευση, υποστήριξη και εκπαιδευτικού χαρακτήρα εργασιακή απασχόληση. Το Πρόγραμμα απευθύνεται σε όλους τους πρόσφυγες που έχουν κάνει αίτηση ασύλου στην Ελλάδα και προτίθενται να παραμείνουν στη χώρα. Πιο συγκεκριμένα το πρόγραμμα παρέχει: Βασική εκμάθηση ελληνικών, βασική εκπαίδευση για τα νομικά τους δικαιώματα καθώς και συμβουλευτική, εκπαίδευση σε βασικές κοινωνικές συμπεριφορές ώστε να βοηθηθούν στην κατανόηση του πολιτισμικού και κοινωνικού περιβάλλοντος, πριν και κατά τη διάρκεια της πρακτικής άσκησης. Ανάλογα με τις ανάγκες άλλα εργαστήρια (πχ ραπτική για γυναίκες, χρήσης ηλεκτρονικών υπολογιστών, ενδυνάμωσης γυναικών κλπ) αναπτύχθηκαν για λόγους υποστήριξης, ανάπτυξης δεξιοτήτων αλλά και ενσωμάτωσης. Το ΙΚΒΚΚ συμμετέχει ενεργά στην εξεύρεση πρακτικών αλλά και στην εξεύρεση πόρων για τη λειτουργία του προγράμματος. Μέχρι στιγμής έχουν συμμετάσχει 350 άτομα σε μαθήματα ελληνικών από τους οποίους 87 έδωσαν εξετάσεις ελληνομάθειας, 62 μαθητές στο εργαστήριο επιχειρηματικής εκπαίδευσης Stepping Stone, 40 μαθητές στο εργαστήριο Η/Υ, 49 σε μαθήματα αγγλικών, 6 στο εργαστήριο κοπποραπτικής, και 26 άτομα έχουν τοποθετηθεί σε αμειβόμενη πρακτική άσκηση.

4. Υποτροφίες ΙΚΒΚΚ εις μνήμη Π. Φωτέα

Περιγραφή:

Ο Δήμος Καλαμάτας με χρηματοδότηση από το Ίδρυμα χορήγησε πέντε υποτροφίες σε Μεσσήνιους φοιτητές. Οι υποτροφίες ΙΚΒΚΚ εις μνήμη Π. Φωτέα δίνονται κάθε χρόνο με βάση κριτήρια αριστείας και οικονομικά σε νεοεισαχθέντες και συνεχίζεται με βάση τις επιδόσεις τους για τέσσερα έτη.

5. Οικονομική Υποστήριξη Γεν. Φιλόππου Ταμείου Μητρόπολης Μεσσηνίας

Περιγραφή:

Το Ίδρυμα υποστηρίζει σταθερά τα συσσίτια της Μητρόπολης Μεσσηνίας η οποία παρέχει τακτικά μηνιαία οικονομικά βοηθήματα σε αναξιοπαθούντες και έκτακτες οικονομικές ενισχύσεις σε ασθενείς και απόρους για την ιατρική ή νοσοκομειακή περίθαλψη τους καθώς και άλλες αντίστοιχες ανάγκες.

6. Αρχιεπισκοπή Ελλάδος

Περιγραφή:

Το 2017 συνεχίστηκε η στήριξη προς την Αρχιεπισκοπή Αθηνών για την λειτουργία των θερινών κατασκηνώσεων της. Στις κατασκηνώσεις συμμετέχουν παιδιά με βάση οικονομικά κριτήρια

Β. ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

7. Οικονομική Υποστήριξη Κοινωνικού Παντοπωλείου Δήμου Μεσσήνης

Περιγραφή:

Το Ίδρυμα επιχορήγησε για τις γιορτές των Χριστουγέννων το Κοινωνικό Παντοπωλείο του Δήμου Μεσσήνης για την αγορά γευμάτων προς τις συμμετέχουσες οικογένειες.

8. Γενικό Νοσοκομείο Καλαμάτας

Περιγραφή:

Το 2017 έγιναν δύο σημαντικές δωρεές προς το Νοσοκομείο Καλαμάτας. Η πρώτη αφορούσε την εγκατάσταση ενός Στεφανιογράφου για την ολοκλήρωση του αιμοδυναμικού εργαστηρίου του νοσοκομείου. Η δωρεά έγινε από κοινού με τα Ιδρύματα Σ. Νιάρχου και Γ. & Β. Καρέλια. Η δεύτερη αφορούσε την ανακαίνιση και επέκταση της μονάδας χημειοθεραπείας και έγινε αποκλειστικά από το ΙΚΒΚΚ.

9. Γενικό Νοσοκομείο Αίγινας (Αγ. Διονύσιος)

Περιγραφή:

Το Ίδρυμα στηρίζει τα τελευταία χρόνια τις προσπάθειες του νοσοκομείου Αίγινας για την βελτίωση του εξοπλισμού του. Το 2017 επισκευάστηκε το ακτινολογικό μηχάνημα του νοσοκομείου που είχε δωρηθεί στο παρελθόν στο Νοσοκομείο.

10. Ιερά Μητρόπολη Θήρας Αμοργού

Περιγραφή:

Κατόπιν σχετικού αιτήματος υποστηρίχθηκε το φιλανθρωπικό έργο της Ιεράς Μητρόπολης Θήρας, Αμοργού και Νήσων.

11. Συμμετοχή «BITLAB» σε Ολυμπιάδα ρομποτικής

Περιγραφή:

Το 2017 έγινε η Ολυμπιάδα ρομποτικής και εγκρίθηκε η χορηγία σε εργαστήριο ρομποτικής της Καλαμάτας για συμμετοχή της ομάδας.

Β. ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Οι δράσεις προέκυψαν ύστερα από την αξιολόγηση προτάσεων που έγιναν προς το Ίδρυμα “Καπετάν Βασίλη και Κάρμεν Κωνσταντακόπουλου”, μέσα από επαφές, εξελίξεις και δράσεις που υλοποιήθηκαν κατά τη διάρκεια του 2016 και 2017. Βασίζονται στον αρχικό σχεδιασμό δράσεων του Ιδρύματος και ανταποκρίνονται στις προτάσεις και τις προτεραιότητες της μελέτης με τίτλο “Σχέδιο για τη βιώσιμη ανάπτυξη του αγροτικού τομέα στη Μεσσηνία” που εκπονήθηκε το 2013 σε συνεργασία με το IOBE. Οι ενότητες και οι στόχοι ανταποκρίνονται επακριβώς στον σχεδιασμό και τις προτάσεις της συγκεκριμένης μελέτης.

1η ενότητα: Ανάπτυξη Αγροτικού Τομέα

Υποενότητα α': Βελτίωση Ανταγωνιστικότητας & Έρευνα

1. Ημερίδα IKB για την αγροτική ανάπτυξη

Περιγραφή:

Για τέταρτη συνεχή χρονιά πραγματοποιήθηκε η ανοικτή ημερίδα με θέμα «Προοπτικές του Αγροτικού Τομέα στη Μεσσηνία 2017» στην Καλαμάτα. Την ημερίδα παρακολούθησαν περισσότεροι από 160 παραγωγοί και επαγγελματίες της αγροτικής οικονομίας. Σκοπός της ημερίδας να παρουσιαστεί το έργο του IKBKK στον αγροτικό τομέα αλλά και καινοτόμες δράσεις που έχουν ενδιαφέρον για την περιοχή. Παρουσιάστηκαν τα συμπεράσματα και τα στοιχεία από τη μέχρι τώρα εξέλιξη της μελέτης που αφορά στα σπάνια φαρμακευτικά είδη που φύονται στον Ταΰγετο από τον Δρ. Αναστάσιο Δάρρα, επίκουρο καθηγητή του ΤΕΙ Πελοποννήσου. Ο κ. Δημήτρης Βελισσαρίου, τέως Πρύτανης του ΤΕΙ Πελοποννήσου ανέλυσε θέματα που αφορούν στις προοπτικές του αγροτικού τομέα στη Μεσσηνία. Στη συνέχεια ο κ. Σωτήρης Λυμπερόπουλος, συνιδιοκτήτης της εταιρίας "ΡΑΔΙΚΙ" αναφέρθηκε σε θέματα που αφορούν στη σύσταση και εξέλιξη της εταιρίας από την αρχή έως σήμερα. Ο κ. Δημήτρης Τσουκαλάς, πρώην Πρόεδρος της κοινότητας Ανάβρας, Μαγνησίας και με την ιδιότητα του προέδρου της Εθελοντικής Οργάνωσης ΑΝΑΒΡΑ-ΖΩ περιέγραψε πως ένα μέρος σαν την Ανάβρα, μπορεί να

αποτελέσει επιτυχημένο παράδειγμα και για άλλες περιοχές της Ελλάδας καθώς και πως η Τοπική Αυτοδιοίκηση μπορεί να συμβάλει στην Αγροτική Ανάπτυξη μιας περιοχής. Τέλος ο κ. Ντίνος Στεργίδης, Πρόεδρος του διεθνούς διαγωνισμού ελαιολάδου "Athena" αναφέρθηκε στη σημασία των διαγωνισμών δίνοντας στοιχεία για τον τελευταίο που πραγματοποιήθηκε στη Μεσσηνία. Στο τέλος των εισηγήσεων ακολούθησε συζήτηση μεταξύ των ομιλητών καθώς τέθηκαν και ερωτήσεις από το κοινό. Συντονιστής της ημερίδας ήταν ο δημοσιογράφος κ.Κώστας Τσαούσης.

2. Τοπικές ποικιλίες (καλλιέργεια και προώθηση τοπικών ποικιλιών)

Περιγραφή:

Μετά την ολοκλήρωση της καταγραφής όλων των μεσσηνιακών τοπικών ποικιλιών, έγινε ημερίδα παρουσίασης και προώθησης των αποτελεσμάτων καθώς και πειραματική καλλιέργεια σε συνεργασία με τοπικό παραγωγό για τον «καθαρισμό» σειρών και γεωπονική αξιολόγηση σπόρων κουκιών και λούπινων.

3. Μελέτη αντιγηραντικής δράσης μαύρης σταφίδας

Περιγραφή:

Οι σταφίδες προϊόντα της αφυδάτωσης των σταφυλιών έχουν μεγάλη διατροφική αξία και πολλές ευεργετικές

Ημερίδα IKBKK για την Αγροτική Ανάπτυξη

Μαύρη Σταφίδα

ιδιότητες, αποτελώντας μία από τις σημαντικότερες ελληνικές υπερτροφές. Η διαδικασία παραγωγής της σταφίδας αφήνει παραπροϊόντα, τα οποία με την κατάλληλη επεξεργασία μπορούν να έχουν πολλές δυνατότητες αξιοποίησης. Η μελέτη αφορά στην επεξεργασία και ανάλυση παραπροϊόντων της καλλιέργειας για την παρασκευή τελικών εκχυλισμάτων εμπλουτισμένων σε φαινολικά παράγωγα. Ύστερα από τα θετικά αποτελέσματα η έρευνα συνεχίζεται στα πλαίσια προγράμματος "Ερευνώ Καινοτομώ". Ως αποτέλεσμα της αρχικής χρηματοδότησης της εν λόγω μελέτης, εκ μέρους του Ιδρύματος Καπετάν Βασίλη και Κάρμεν Κωνσταντακόπουλου, προέκυψαν νέες μεγαλύτερης εμβέλειας συνεργασίες με τοπικές εταιρίες.

4. Ανάλυση φαρμακευτικών φυτών Ταυγέτου & εμπορική αξιοποίηση

Η προτεινόμενη πρόταση αφορά στη μελέτη συγκεκριμένων αρωματικών/φαρμακευτικών φυτών (νεπέτα – *Nepeta camforata*, τσάι του βουνού – *Sideritis clandestina* και βαλσαμόχορτο – *Hypericum perforatum*) που φύονται στο όρος και απειλούνται με εξαφάνιση, ή βρίσκονται σε μικρούς πληθυσμούς, αλλά έχουν σπάνιες φαρμακευτικές ιδιότητες. Το ΤΕΙ Πελοποννήσου έχει αναλάβει τη βιοχημική ανάλυση των ιστών και να δημιουργήσει πρωτόκολλα αναπαραγωγής και καλλιέργειας των υπό εξέταση φυτών τα οποία θα βοηθήσουν στη συντεταγμένη εκμετάλλευσή τους από ομάδες αγροτών της τοπικής κοινωνίας. Ταυτόχρονα,

γίνεται προσπάθεια ώστε να εδραιωθεί η συνεργασία με εταιρίες μεταποίησης - παραγωγής φυτικών ή φαρμακευτικών προϊόντων με σκοπό την υποστήριξη και ενίσχυση της τοπικής πρωτογενούς παραγωγής μέσω συμβολοιακής γεωργίας.

5. Πρόγραμμα εξαγωγής φαινολών από τον καρπό της ελιάς και διάθεσης του προϊόντος για παρασκευή φαρμακευτικών σκευασμάτων

Περιγραφή:

Έρευνα πάνω στη διαδικασία εξαγωγής φαινολών από τον καρπό της ελιάς που παράγεται στη Μεσσηνία με απώτερο σκοπό τη διάθεση του προϊόντος για παρασκευή φαρμακευτικών σκευασμάτων. Η μελέτη επιβεβαίωσε τις ενδείξεις για τη σημαντικότητα των υποπροϊόντων ελιάς και την εμπορική τους σημασία. Η αξιοποίηση υποπροϊόντων φαίνεται να έχει ιδιαίτερο ενδιαφέρον καθώς το πρόβλημα του κασίγαρου μπορεί να μετατραπεί σε πλεονέκτημα και έσοδο οπότε και οι τοπικές εταιρίες το ερευνούν. Ως αποτέλεσμα της αρχικής χρηματοδότησης της εν λόγω μελέτης, εκ μέρους του Ιδρύματος Καπετάν Βασίλη και Κάρμεν Κωνσταντακόπουλου, προέκυψαν νέες μεγαλύτερης εμβέλειας συνεργασίες με τοπικές εταιρίες.

6. Διατήρηση του γενετικού υλικού συκιάς στο πλαίσιο της δημιουργίας πρότυπου πειραματικού αγρού με τις 100 ποικιλίες του τμήματος Ελαίας Καλαμάτας του ΕΛΓΟ – ΔΗΜΗΤΡΑ

Περιγραφή:

Ολοκληρώθηκε ο πειραματικός αγρός που ξεκίνησε το 2016. Σκοπός του έργου είναι η δημιουργία ενός πρότυπου πειραματικού αγρού με τις 100 διαφορετικές ποικιλίες συκιάς, που διαθέτει το Τμήμα Ελαίας του ΕΛΓΟ – ΔΗΜΗΤΡΑ στην Καλαμάτα, για την διατήρηση του γενετικού υλικού. Στόχος του συγκεκριμένου εγχειρήματος είναι η δημιουργία ενός νέου οργανωμένου συκεώνα ο οποίος θα συνδράμει στη διάδοση της καλλιέργειας του σύκου και στην ανάπτυξη του πρωτογενούς τομέα της ευρύτερης περιοχής παρέχοντας υποστήριξη μέσω:

- α) Της διενέργειας πειραμάτων για τη συστηματική μελέτη χαρακτηριστικών των διαφόρων ποικιλιών συκιάς
- β) Λειτουργίας του αγρού ως συκεώνα επίδειξης με σκοπό την εξοικείωση των ενδιαφερομένων με τις διάφορες ποικιλίες και τα χαρακτηριστικά τους. Τέλος ο συγκεκριμένος αγρός θα αποτελέσει διαφήμιση για ένα από τα σημαντικότερα προϊόντα της Μεσσηνιακής γης από την αρχαιότητα μέχρι σήμερα, στους επισκέπτες της Μεσσηνίας.

7. Γενετική μελέτη και διατροφική ανάλυση της παραδοσιακά καλλιεργούμενης τομάτας ποικιλία «Χοντροκατσαρή»

Περιγραφή:

Η τομάτα είναι το λαχανοκομικό φυτό με μεγάλο οικονομικό ενδιαφέρον. Στη Μεσσηνία από διάφορες πηγές μεταφέρθηκε και εγκαταστάθηκε με επιτυχία σε αρκετές περιοχές. Από τις ποικιλίες που παραδοσιακά καλλιεργούνται (Χοντροκατσαρή, Κατσαρή, Ροζέ, Καναδέζα) ξεχωρίζει η Χοντροκατσαρή, η οποία αποτελεί μέρος της γευστικής μνήμης του πληθυσμού της Μεσσηνίας. Σκοπός της μελέτης είναι να εκτιμηθεί η διατροφική αξία της ποικιλίας “χοντροκατσαρή” και να εγγραφεί στον Εθνικό Κατάλογο τοπικών ποικιλιών ώστε νόμιμα να μπορεί να γίνει το εμπόριο του σπόρου της. Η ανάδειξη της διατροφικής αξίας, αυτής της παραδοσιακά καλλιεργούμενης ποικιλίας της Μεσσηνίας, θα συμβάλει στην αύξηση της προστιθέμενης αξίας της και θα προσφέρει περισσότερες ευκαιρίες εκμετάλλευσης της καλλιέργειάς της. Η μελέτη και η καταγραφή των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών της ποικιλίας ολοκληρώθηκε και μέσα στο 2017 κατατέθηκε ο φάκελος και το απαραίτητο γενετικό υλικό στην αρμόδια Υπηρεσία. Εκτιμάται η οριστική εγγραφή στον Εθνικό κατάλογο μέσα στο 2018. Η «χοντροκατσαρή» θα είναι η πρώτη παραδοσιακή τοπική ποικιλία που εγγράφεται στον εθνικό κατάλογο.

Χοντροκατσαρή Τομάτα

Γεωπονική Συνάντηση

Υποεπένδυση Β': Υποστήριξη και Αναβάθμιση Ανθρώπινων Πόρων

8. Γεωπονικές συναντήσεις

Περιγραφή:

Στο πλαίσιο των βασικών στόχων του Ιδρύματος "Καπετάν Βασίλη και Κάρμεν Κωνσταντακόπουλου" για διαρκή ενημέρωση των Μεσσηνίων παραγωγών, έχει ξεκινήσει ένας κύκλος ανοιχτών παρουσιάσεων σε περισσότερες, αμιγώς αγροτικές, περιοχές της Μεσσηνίας. Κατά τη συνάντηση, ο προσκεκλημένος ειδικός επιστήμονας παρουσιάζει εν συντομία συγκεκριμένα πρακτικά θέματα (βελτίωση ποιότητας, προστασία παραγωγής, ασθένειες ελιάς κλπ) και εν συνεχεία, οι παραγωγοί και το κοινό έχουν τη δυνατότητα να συζητήσουν και να υποβάλουν ερωτήσεις. Στόχος των εκπαιδευτικών συναντήσεων είναι να ενημερωθούν επαγγελματίες αγρότες, νέοι αγρότες, μεταποιητές αγροτικών προϊόντων και άλλοι επαγγελματίες του συγκεκριμένου τομέα. Μέχρι σήμερα έχουν πραγματοποιηθεί πέντε συναντήσεις στις περιοχές Διαβολίτσι, Κορώνη και Γαργαλιάνοι, με τη συμμετοχή περίπου 120 παραγωγών και επαγγελματιών του αγροτικού τομέα.

9. Συνέχιση Εκπαιδευτικού Προγράμματος Γευσιγνωσίας Ελαιολάδου

Περιγραφή:

Για πέμπτη συνεχόμενη χρονιά και με μεγάλη συμμετοχή μαθητών υλοποιείται η εκπαιδευτική δράση με τίτλο "Πρωθώντας την ποιότητα του ελαιολάδου μέσα από τη γευσιγνωσία", η οποία σχεδιάστηκε με πρωτοβουλία του Ιδρύματος "Καπετάν Βασίλη και Κάρμεν Κωνσταντακόπουλου" και την υποστήριξη του εργαστηρίου γευσιγνωσίας του ΤΕΙ Πελοποννήσου. Στο πρόγραμμα έχουν πάρει μέρος μέχρι σήμερα, περισσότεροι από 800 μαθητές. Βασικός σκοπός του προγράμματος είναι να μάθουν τα παιδιά το πώς συνδέεται η ποιότητα του ελαιολάδου με όλα τα στάδια της ζωής του ελαιόδεντρου και του ελαιοκάρπου. Μέσα από αυτή τη δράση γνωρίζουν όλα τα στάδια, από τις πρακτικές καλλιέργειας μέχρι την επεξεργασία και την τυποποίηση. Ιδιαίτερη έμφαση έχει δοθεί στη χρήση των αισθητήριων οργάνων του ανθρώπου ως εργαλεία λήψης αξιόπιστης πληροφορίας. Στο συγκεκριμένο εκπαιδευτικό πρόγραμμα μπορούν να πάρουν μέρος τα σχολεία της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Μεσσηνίας, ύστερα από επικοινωνία με το Ίδρυμα "Καπετάν Βασίλη και Κάρμεν Κωνσταντακόπουλου".

10. Εκπαιδευτικά σεμινάρια γευσιγνωσίας ελαιολάδου

Περιγραφή:

Το Νοέμβριο 2017 πραγματοποιήθηκαν στην Πύλο και στην Καλαμάτα, δωρεάν εκπαιδευτικά σεμινάρια γευσιγνωσίας ελαιολάδου. Στα σεμινάρια πήραν μέρος 45 άτομα συνολικά. Συμμετείχαν τόσο παραγωγοί όσο και επαγγελματίες της τυποποίησης και της εμπορίας ελαιολάδου. Σκοπός των σεμιναρίων ήταν η κατανόηση βασικών ζητημάτων που σχετίζονται με την ποιότητα και την οργανοληπτική αξιολόγηση καθώς τη σχέση της ποιότητας με ένα επιτυχημένο, εξαγωγικό μοντέλο. Τα σεμινάρια πέραν των θεωρητικών εισηγήσεων περιλαμβάνουν και πρακτική επίδειξη γευσιγνωσίας ελληνικών ελαιολάδων. Το σεμινάριο στην Πύλο συνδιοργανώθηκε με τον Δήμο Πύλου Νέστορος και το Δίκτυο Πόλεων «Βιώσιμη Πόλη» και πραγματοποιήθηκε στο εστιατόριο “Poseidonia”, στην Πύλο. Στην Καλαμάτα διοργανώθηκε από το Επιμελητήριο Μεσσηνίας και πραγματοποιήθηκε στο Elite City Resort.

11. Λειτουργία Κέντρου Αγροδιατροφικής Επιχειρηματικότητας Μεσσηνίας

Περιγραφή:

Το Κέντρο Αγροδιατροφικής Επιχειρηματικότητας Μεσσηνίας δημιουργήθηκε το 2016, από τη συνεργασία του Ιδρύματος Καπετάν Βασίλη & Κάρμεν Κωνσταντακόπουλου και τη

Σχολή Επαγγελματικής Εκπαίδευσης της Αμερικανικής Γεωργικής Σχολής - Κολέγιο Περρωτή.

Σκοπός του Κέντρου είναι η ενίσχυση της επιχειρηματικότητας στον αγροδιατροφικό τομέα της Μεσσηνίας. Το Κέντρο προσφέρει βιωματικά εκπαιδευτικά προγράμματα που στοχεύουν στην ανάπτυξη επιχειρηματικής παιδείας, την ανάδειξη επιχειρηματικών ιδεών και τη βελτίωση των δεξιοτήτων που σχετίζονται με την παραγωγή. Η μέση χρονική διάρκεια των σεμιναρίων είναι 28 εκπαιδευτικών ωρών και απευθύνονται σε όσους επιθυμούν να αναπτύξουν τις γνώσεις τους σε βασικά θέματα του αγροδιατροφικού τομέα.

Στο 2017 υλοποιήθηκαν διάφορα εκπαιδευτικά σεμινάρια όπως:

- Καλλιέργεια Φαρμακευτικών και Αρωματικών Φυτών
- Αξιοποίηση Φαρμακευτικών και Αρωματικών Φυτών
- Επεξεργασία και Τυποποίηση Ελιάς και Ελαιολάδου.
- Τυποποίηση, Επεξεργασία και Συντήρηση Τροφίμων
- Έναρξη και διαχείριση αγροτικής επιχείρησης
- Ηλεκτρονικό marketing αγροτικών προϊόντων
- Αγροτουρισμός
- Αμπελουργία
- Τυροκομία (στην Τρίπολη)

Σεμινάριο Γευσιγνωσίας Ελαιολάδου

Ανάπτυξη Τομέα Επεξεργασίας Τροφίμων

Σεμινάρια Γαστρονομίας 2017

Το ακαδημαϊκό έτος έκλεισε με μια μεγάλη ημερίδα με θέμα «Επιχειρηματικότητα στον αγρο-διατροφικό τομέα» που έγινε τον Μάιο στην Καλαμάτα την οποία παρακολούθησαν 120 άτομα. Μέχρι σήμερα έχουν αποφοιτήσει 90 εκπαιδευόμενοι. Παράλληλα με την εκπαίδευση, το Κέντρο εστιάζει στην παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών. Στο πλαίσιο αυτό το Κέντρο Αγροδιατροφικής Επιχειρηματικότητας Μεσσηνίας προσφέρει συμβουλευτικές υπηρεσίες ίδρυσης νέας και ανάπτυξη υπάρχουσας επιχείρησης. Μέχρι σήμερα έχουν συμμετέχει και επωφεληθεί 10.

12. Πρακτική άσκηση φοιτητών

Περιγραφή:

Μέσα στο 2017 το Ίδρυμα συνεργάστηκε με το Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο και την Costa Navarino για τη συμμετοχή φοιτήτριας από το τμήμα Επιστήμης Διαιτολογίας-Διατροφής σε πρόγραμμα πρακτικής άσκησης. Στο πλαίσιο αυτό δόθηκε η δυνατότητα απασχόλησης σε τομείς όπως:

- Συντήρηση συστήματος ασφάλειας και υγιεινής (HACCP)
- Διατροφική ανάλυση εδεσμάτων της ξενοδοχειακής μονάδας
- Διατροφική ανάλυση των menu
- Υποστήριξη διατροφικών συμβουλών
- Σήμανση αλλεργιογόνων εδεσμάτων
- Συμμετοχή σε εκδηλώσεις και εκθέσεις σχετιζόμενες με την διατροφή από το ξενοδοχείο

Για το 2018 προγραμματίζεται η συνέχιση της επικοινωνίας με

ελληνικά και ξένα εκπαιδευτικά ιδρύματα για τη διεξαγωγή πρακτικών προπτυχιακού ή μεταπτυχιακού επιπέδου στη Μεσσηνία.

2η Ενότητα: Ανάπτυξη Τομέα Επεξεργασίας Τροφίμων

Υποενότητα: Ενίσχυση εξωστρέφειας και παρουσίας στις αγορές

13. Σεμινάρια Γαστρονομίας 2017

Περιγραφή:

Ολοκληρώθηκαν για μια ακόμα χρονιά τα «Σεμινάρια Μεσσηνιακής Γαστρονομίας» για τους επαγγελματίες της εστίασης σε συνεργασία με το Επιμελητήριο Μεσσηνίας Η τριήμερη εκδήλωση, πραγματοποιήθηκε για 5η χρονιά στο Navarino Dunes, στην Costa Navarino. Στόχος των σεμιναρίων είναι η ανάδειξη και καθιέρωση της γαστρονομικής παράδοσης της Μεσσηνίας και η ενίσχυση της προβολής και χρήσης των τοπικών προϊόντων. Στη διοργάνωση συμμετείχαν σεφ, όπως ο Άγγελος Καλλιντέρης, ο Νίκος Φωτιάδης και η Αδαμαντία Ηλιοπούλου. Οι συμμετέχοντες, παρακολούθησαν επίσης τη θεωρητική ενότητα όπου αναλύθηκαν θέματα που αφορούν στην κοστολόγηση μενού από τον κύριο Κουρέντα Παναγιώτη, και στο σωστό συνδυασμό κρασιών και συνταγών από την κυρία Νέτσικα Μαρία,.

Τέλος ο Νίκος Φωτιάδης έδωσε χρήσιμες συμβουλές για την ορθή προετοιμασία του καταλόγου ενός εστιατορίου.

14. Διεθνής Διαγωνισμός Ελαιολάδου στη Μεσσηνία

Περιγραφή:

Ο διαγωνισμός Athena International Olive Oil Competition διεξήχθη τον Μάιο 2017 στο Navarino Dunes, στην Costa Navarino με τη συμμετοχή 20 κριτών διεθνούς εμβέλειας. Στον διαγωνισμό αξιολογήθηκαν 295 δείγματα, το 47% των οποίων προέρχονταν από το εξωτερικό και κριτική επιτροπή αποτελούμενη κατά τα 2/3 από αναγνωρισμένους ξένους κριτές. Η ύπαρξη ενός μεγάλου, έγκυρου, διεθνούς διαγωνισμού ελαιολάδου, που θα γίνεται κάθε χρόνο στην Ελλάδα, είναι σημαντική για την καθιέρωση της Ελλάδας στο γευσιγνωστικό χάρτη του ελαιολάδου παγκοσμίως. Ο διαγωνισμός «Athena» ξεκίνησε το 2016 στην Αθήνα με διεθνείς προδιαγραφές και είναι ο μόνος του είδους του στην Ελλάδα. Στο μέλλον θα «επισκεφθεί» διάφορες ελαιοπαραγωγικές περιοχές της Ελλάδας με σκοπό την ανάδειξή τους διεθνώς.

15. Φεστιβάλ Ελαιολάδου Καλαμάτας

Περιγραφή:

Από το 2015 ο Αγροτικός Συνεταιρισμός Καλαμάτας διοργανώνει ετήσιο Φεστιβάλ Ελαιολάδου στην Καλαμάτα με στόχευση την

δικτύωση των παραγωγών, την εκπαίδευσή τους και την προώθηση της ποιοτικής καλλιέργειας στην περιοχή. Τα Φεστιβάλ Ελαιολάδου και Επιτραπέζιας Ελιάς αποτελούν τον σημαντικότερο θεσμό για τον κλάδο της ελαιοκομίας σε όλες τις Μεσογειακές χώρες. Για αυτό σχεδιάστηκε τα τελευταία δύο χρόνια με βάση της αναπτυξιακές και δημιουργικές δυνατότητες που διαθέτει ο Αγροτικός Συνεταιρισμός, σε συνεργασία με σημαντικούς φορείς αλλά και με διακεκριμένους επιστήμονες από όλη την Ελλάδα το «ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΕΛΑΙΟΛΑΔΟΥ ΚΑΙ ΕΠΙΤΡΑΠΕΖΙΑΣ ΕΛΙΑΣ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ» στην πόλη της Καλαμάτας

Γ. ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

1. Φεστιβάλ Χορού Καλαμάτας

Περιγραφή:

Το Ίδρυμα Καπετάν Βασίλη και Κάρμεν Κωνσταντακόπουλου υποστηρίζει από το 2015 τη διεξαγωγή του Διεθνούς Φεστιβάλ Χορού Καλαμάτας. Το Διεθνές Φεστιβάλ Χορού Καλαμάτας αποτελεί κορυφαία δραστηριότητα του Διεθνούς Κέντρου Χορού της πόλης. Ιδρύθηκε την άνοιξη του 1995 με αντικείμενο την προώθηση της χορευτικής τέχνης και με άξονες την έρευνα, την εκπαίδευση και την καλλιτεχνική δράση και παραγωγή.

Athena International Olive Oil Competition

Γ. ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

Τάφος Πολεμιστή στην Πύλο

2. Τάφος Πολεμιστή στην Πύλο, 1500 π.Χ. συντήρηση ευρημάτων

Περιγραφή:

Το 2015 ανακαλύφθηκε από τους Jack Davis και Sharon R. Stocker από το Πανεπιστήμιο του Cincinnati, ένας ασύλητος, πλούσιος κτερισμένος, λακκοειδής τάφος, πλησίον του μυκηναϊκού ανακτόρου του Νέστορος, στον Άνω Εγκλιανό, στη Χώρα του Δήμου Πύλου-Νέστορος. Ο τάφος, ο οποίος ανήκε σε πολεμιστή, χρονολογείται περίπου το 1500 π. Χ. (Υστεροελλαδική II περίοδος) και αποτελεί την πιο εντυπωσιακή περίπτωση επίδειξης προϊστορικού πλούτου σε ταφικά μνημεία της Ηπειρωτικής Ελλάδας, που έχει έρθει στο φως τα τελευταία εξήντα πέντε χρόνια. Τη διαδικασία ταυτοποίησης και συντήρησής τους ανέλαβε να υποστηρίξει το Ίδρυμα Καπετάν Βασίλη και Κάρμεν Κωνσταντακόπουλου για τρία χρόνια (από το 2016). Το 2017 ο καθαρισμός και συντήρηση ενός μοναδικού δακτυλιδιού από αχάτη έγινε αφορμή για αναζωπύρωση του ενδιαφέροντος διεθνώς.

3. Πρωταθλητή τένις σε αμαξίδιο Γιώργος Λαζαρίδης

Περιγραφή:

Το Ίδρυμα υποστηρίζει τις προσπάθειες του παγκόσμιου πρωταθλητή τένις σε αμαξίδιο, Γιώργου Λαζαρίδη. Μέσα στο

2017, ο Γ. Λαζαρίδης συμμετείχε σε εννιά Διεθνή τουρνουά και αγωνίστηκε σε δώδεκα τελικούς, κατακτώντας έξι φορές την πρώτη θέση. Στο τέλος του 2017 βρισκόταν στο νούμερο 45 στο μονό και στο νούμερο 41 στο διπλό, της παγκόσμιας κατάταξης. Επισκέπτεται σχολεία και αθλητικούς συλλόγους έχοντας ως στόχο να μάθουν τα παιδιά για την αναπηρία, αλλά και τη σημασία της προσπάθειας και της υπέρβασης των δυσκολιών. Συμμετέχει σε κοινωνικές δράσεις και εκδηλώσεις και ενθαρρύνει άτομα με αναπηρία να ασχοληθούν με τον αθλητισμό. Είναι ιδρυτικό μέλος και πρόεδρος του Α.Σ. "διαφορο-ζώ" για ΑμεΑ, με έδρα την Καλαμάτα. Είναι διοργανωτής του διεθνούς τουρνουά τένις με αμαξίδιο Ancient Messene Open, που διεξήχθη για πρώτη φορά τον Οκτώβριο του 2016. Το 2017 συμμετείχαν στο τουρνουά 35 αθλητές από 13 χώρες. Στόχος είναι το τουρνουά να καθιερωθεί και να μεγαλώσει σε όγκο συμμετεχόντων στα επόμενα χρόνια. Επόμενος μεγάλος αγωνιστικός στόχος του Γιώργου Λαζαρίδη είναι να αγωνιστεί στην Παραολυμπιάδα στο Τόκυο το 2020 εκπροσωπώντας την Ελλάδα.

4. Ψηφιοποίηση της ελληνικής επανάστασης 1821

Περιγραφή:

Το Κέντρο Έρευνας για τις Ανθρωπιστικές Επιστήμες με αφορμή την επέτειο των διακοσίων χρόνων από την Ελληνική Επανάσταση σχεδιάζει και συντονίζει τη δημιουργία ψηφιακής

Ψηφιοποίηση της συλλογής της Ελληνικής Επανάστασης του 1821

πλατφόρμας που θα συγκεντρώνει διαφορετικού τύπου υλικό (αρχαιακό, κειμενικό, οπτικό, ηχητικό, οπτικοακουστικό) για διαφορετικές όψεις της περιόδου της Ελληνικής Επανάστασης του 1821. Για την υλοποίηση αυτής της ψηφιακής εφαρμογής το ΚΕΑΕ έχει συνεργαστεί με τους παρακάτω έγκριτους φορείς ενώ κατά την πορεία του έργου θα αναζητηθούν και άλλοι.

- Γενικά Αρχεία του Κράτους
- Εθνική Βιβλιοθήκη
- Βιβλιοθήκη της βουλής των Ελλήνων
- Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών
- Μουσείο Μπενάκη
- Ίδρυμα Καπετάν Βασίλη και Κάρμεν Κωνσταντακόπουλου

Το 2017 στηρίξαμε αυτή την προσπάθεια και ψηφιοποιήσαμε τη συλλογή έργων που διαθέτει η Costa Navarino με σκοπό να ενταχθούν στην συγκεκριμένη ψηφιακή πλατφόρμα. Η φωτογράφιση έγινε στις 9, 10 και 11 Σεπτεμβρίου, στις εγκαταστάσεις της Costa Navarino. Το Ίδρυμα συμβάλλει στο φιλόδοξο στόχο του ΚΕΑΕ που είναι η δημιουργία ενός ψηφιακού αποθετηρίου με τεκμήρια που αφορούν στον Αγώνα της Ανεξαρτησίας.

5. Διάζωμα

Περιγραφή:

Το Ίδρυμα Καπετάν Βασίλη και Κάρμεν Κωνσταντακόπουλου υποστηρίζει σταθερά εδώ κα αρκετά χρόνια το έργο του Μη

Κερδοσκοπικού Σωματείου «Διάζωμα». Σκοπός του σωματείου, από τον Ιούλιο 2008 όπου και ιδρύθηκε, είναι να βοηθήσει τις αρμόδιες κρατικές υπηρεσίες και τους ειδικούς επιστήμονες στην έρευνα, προστασία, αποκατάσταση, ανάδειξη και προβολή των αρχαίων χώρων θέασης και ακρόασης, καθώς και τη συνάντηση των υπέροχων αυτών μνημείων με τη σύγχρονη πολιτιστική δημιουργία, όπου αυτό είναι εφικτό. Η συμβολή του ΙΚΒΚΚ είναι σταθερή από την αρχή της λειτουργίας του σωματείου και γίνεται όλο και πιο στενή, εστιάζοντας σε κοινές δράσεις και ανταλλαγή πληροφορίας και τεχνογνωσίας. Ορισμένα από τα έργα του Διαζώματος όλα αυτά τα χρόνια αποτελούν : το Εκκλησιαστήριο (Ωδείο) Αρχαίας Μεσσήνης, το Αρχαίο Θέατρο της Αιγείρας, το Αρχαίο θέατρο της Αμβρακίας, το Αρχαίο Θέατρο της Κασσώπης, το Αρχαίο Θέατρο της Μύλου, το Αρχαίο Θέατρο της Μεγαλόπολης κτλ.

6. Πολιτιστικός Αύγουστος, Διαβολισίου 2017

Περιγραφή:

Το Ίδρυμα Καπετάν Βασίλη και Κάρμεν Κωνσταντακόπουλου υποστηρίζει τις εορταστικές εκδηλώσεις που πραγματοποιούνται στο Διαβολίτσι τον Αύγουστο. Πολλές και ποικίλες εκδηλώσεις πραγματοποιούνται στο ανοιχτό θέατρο Διαβολισίου «Σταθία Κωνσταντακοπούλου».

Δ. ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Wanderlust
Greece

7. Αρχαιολογική ανασκαφή Θουρίας

Η ανασκαφή της Αρχαίας Θουρίας σε απόσταση περίπου 10 χλμ. βορειοδυτικά της Καλαμάτας, ξεκίνησε το 2007 υπό τη διεύθυνση της τότε Προϊσταμένης της ΛΗ' Ε.Π.Κ.Α. Μεσσηνίας Δρος Ξένης Αραπογιάννη και συνεχίζεται υπό την αιγίδα της Εν Αθήναις Αρχαιολογικής Εταιρείας, υπό τη διεύθυνση της Επίτιμης Διευθύντριας Αρχαιοτήτων. Το 2017 ήταν σημαντική χρονιά καθώς αποκαλύφθηκε σε μεγάλο μέρος το αρχαίο θέατρο της πόλης που είχε εντοπιστεί την περασμένη χρονιά.

8. Marketing Greece Καμπάνια Τουρισμού Πελοποννήσου

Περιγραφή:

Το 2017 η Marketing Greece ξεκίνησε τη νέα ψηφιακή της καμπάνια Wanderlust Greece, η οποία, ταξιδεύοντας σε όλη την Ελλάδα, καταγράφει, αναδεικνύει και προβάλλει μέσα από το φακό της, εμπειρίες και σημεία πέρα από τα καθιερωμένα. Το πρώτο ψηφιακό travel show στην Ελλάδα, ξεκίνησε από την Πελοπόννησο με υποστήριξη του Ιδρύματος, με παρουσιάστρια την travel blogger Travelstories From My World. Παράλληλα, κατά τη διάρκεια του ψηφιακού ταξιδιού έχει δημιουργηθεί πλήθος πρωτότυπου φωτογραφικού υλικού, το οποίο βρίσκεται στη διάθεση των τοπικών τουριστικών επιχειρήσεων και φορέων για αξιοποίηση του σε ενέργειες προβολής και προώθησης των προορισμών τους.

Δ. ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

1. Horizon 2020, Coastal project

Περιγραφή:

Το 2017 υποβλήθηκε το ερευνητικό πρόγραμμα Coastal που αφορά την έρευνα και μελέτη των αγροτικών χρήσεων γής σε παράκτιες περιοχές και την εκπόνηση μοντέλων και προτάσεων για την υποστήριξη της οικονομικής ανάπτυξης μιας περιοχής. Στο πρόγραμμα συμμετέχουν 29 εταίροι από έξι χώρες (Σουηδία, Βέλγιο, Γαλλία, Ισπανία, Ελλάδα, Ρουμανία), στην Ελλάδα οι εταίροι είναι το ΕΛΚΕΘΕ, η η ΤΕΜΕΣ, το Πανεπιστήμιο Στοκχόλμης και το Ίδρυμα. Το πρόγραμμα εγκρίθηκε και ξεκινά η υλοποίηση εντός του 2018.

4. Καθαρισμοί παραλιών-ρεμάτων στην ευρύτερη περιοχή της Πύλου

Περιγραφή:

60 άτομα ανταποκρίθηκαν στο κάλεσμα για τον καθαρισμό που πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Γιορτής των πουλιών, την Κυριακή, 8 Οκτωβρίου. Η συγκεκριμένη πρωτοβουλία έχει ενταχθεί στο πλαίσιο των δράσεων που υλοποιεί η Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία σε όλη την Ελλάδα για την Ευρωπαϊκή γιορτή των πουλιών. Συλλέχθηκαν περισσότερες από 30 μεγάλες σακούλες απορριμμάτων. Οι συμμετέχοντες παράλληλα με τον

καθαρισμό είχαν την ευκαιρία να περπατήσουν και να παρατηρήσουν είδη πουλιών που βρίσκονταν στην περιοχή. Σημαντική ήταν η υποστήριξη μαθητών, γονέων και καθηγητών από το 1ο και 2ο Νηπιαγωγείο της Πύλου.

εκπαίδευσης που προσφέρει κάθε χρόνο τη δυνατότητα σε περίπου 6.500 μικρούς μαθητές που γίνονται εθελοντικά μέλη του, να ενημερωθούν και αναλάβουν δράση για την προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος της πατρίδας μας.

Καθαρισμός Λιμνοθάλασσας

5. Δράση καθαρισμού λιμένα Καλαμάτας

Περιγραφή:

Το Δεκέμβριο του 2017 πραγματοποιήθηκε μία σειρά δράσεων τόσο για τον καθαρισμό του λιμανιού της Καλαμάτας όσο και για την απομάκρυνση απορριμμάτων από την παράκτια ζώνη. Πιο συγκεκριμένα 6 δύτες από την εθελοντική ομάδα “Aegean Rebreath” απομάκρυναν έναν μεγάλο όγκο αντικειμένων από το βυθό του λιμανιού, τα οποία είναι κυρίως πλαστικά και στη συνέχεια οδηγήθηκαν για ανακύκλωση. Παράλληλα, εθελοντές καθάρισαν την παράκτια ζώνη δίπλα από την προκουμαία του λιμανιού όπου συγκέντρωσαν περίπου 15 σακούλες πλαστικών απορριμμάτων. Τις δράσεις καθαρισμού οργάνωσε ο Δήμος Καλαμάτας σε συνεργασία με το Ίδρυμα Καπετάν Βασίλη & Κάρμεν Κωνσταντακόπουλου και την ομάδα εθελοντών δυτών “Aegean Rebreath”.

6. HELMEPA

Περιγραφή:

Η ετήσια δωρεά της Costamare προς την Helmepe γίνεται από το Ίδρυμα. Είναι ένα Πρόγραμμα περιβαλλοντικής